

УДК 005.8]:37(477):1

Павліха Наталія,
д.е.н., професор,
професор кафедри міжнародних економічних відносин
та управління проєктами,
очільниця Лабораторії проєктів та ініціатив,
Волинський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк
nataliia.pavlikha@vnu.edu.ua

Тихончук Владислав,
студент 5 курсу,
факультет міжнародних відносин,
Волинський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк, Україна
together.united.ua@gmail.com

ТЕОРЕТИКО МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В ОСВІТНІЙ СФЕРІ У ЧАСИ ЗМІН ТА ВИКЛИКІВ

Освітня сфера в умовах війни стикається зі значними викликами та перешкодами. Війна може мати серйозний вплив на доступ до освіти, якість навчання та загальний розвиток учнів, вчителів та всього освітнього середовища. Основні аспекти, які можна отримати при управлінських проєктах в освітній сфері в умовах війни, включають:

- Безпеку та захист, адже забезпечення безпеки учнів, вчителів та персоналу є першочерговим завданням. Це може включати розробку планів евакуації, створення захищених приміщень та забезпечення безпеки на шкільних майданчиках.

- Кризове планування. Розробка кризових планів та процедур, які передбачають можливість тимчасової реакції на воєнні події. Це включає планування навчальних заходів, які враховують обмежений

доступ до навчальних закладів, використання дистанційного навчання та інших екстрених заходів.

- Психологічну підтримку, бо ж війна має значний емоційний вплив на учнів, вчителів та їх родини. Надання психологічної підтримки та консультування можуть допомогти в управлінні стресом та травмами, спричиненими війною.

- Реконструкцію та відновлення, адже після завершення конфлікту необхідно провести оцінку пошкоджень та відновити інфраструктуру освітніх закладів. Відновлення навчальних програм, матеріалів та навчальних ресурсів є кроком для повернення до нормального функціонування системи освіти.

Управління проектами в освітній сфері у часи змін та викликів, які характерні у воєнний та повоєнний періоди в Україні, вимагає гнучкості, адаптивності та стратегічного підходу. Освітня сфера постійно піддається трансформації через технологічний прогрес, зміни у підходах до навчання та виклики, пов'язані з ситуацією у суспільстві. Деякі ключові аспекти управління проектами в освіті в таких умовах включають:

- Стратегічне планування, що охоплює розробку стратегій та цілей, які враховують зміни в освітній сфері, та аналіз потреб здобувачів, оцінку нових технологій та методів навчання, а також розробку довгострокових стратегій для забезпечення ефективного навчання.

- Гнучкість і адаптивність, адже зміни в освітній сфері можуть виникати непередбачувано, що може включати перегляд та зміну планів, перерозподіл ресурсів та залучення додаткової експертизи.

- Залучення стейкхолдерів, серед яких – вчителі, батьки, учні, адміністрація та інші співробітники, та всебічне врахування їх потреб, поглядів та внеску.

- Використання сучасних технологій, серед яких цифрові інструменти, онлайн-платформи та відеоконференції, що значно полегшує управління проектами в освітній сфері.

Освітні проекти можуть бути різноманітними, включаючи такі види як наукові дослідження, розробка нових програм навчання,

організація навчальних заходів, впровадження інновацій у навчальний процес тощо. Оскільки освітні проекти стосуються просування знань, навичок та розвитку студентів, їх успіх залежить від якості освіти, яку надає освітній заклад [1]. Існує кілька видів освітніх проектів: наукові, організаційні, стратегічні, соціальні, інноваційні тощо. Їх основна мета полягає в розвитку та якісній підготовці учнів та компетентних кадрів, що робить їх особливо важливими для університетів та освітньої сфери взагалі.

Управління проектами в освітній сфері включає ряд теоретико-методологічних аспектів, що допомагають ефективно планувати, виконувати і контролювати проекти з метою досягнення освітніх цілей. Для успішного виконання освітнього проекту варто враховувати деякі ключові фактори:

1. Правильне визначення освітніх цілей: якщо розуміти, які конкретні знання, навички або компетенції мають бути розвинені учасниками проекту, тоді можливо спланувати курс дій для їх досягнення.

2. Продумана методика навчання: важливо вибрати ефективні методи та підходи до навчання, які відповідають потребам цільової аудиторії. Це можуть бути лекції, практичні заняття, проекти, взаємодія з практиками тощо.

3. Ефективне управління ресурсами: організація та використання ресурсів, таких як фінанси, персонал, матеріали, час, є ключовим аспектом успішної реалізації освітнього проекту. Важливо забезпечити їх раціональне використання.

4. Оцінка та звітність, адже слід систематично оцінювати прогрес та результати проекту, враховувати отримані дані для вдосконалення процесу навчання. Також важливо забезпечити звітність проекту перед зацікавленими сторонами [2].

Управління проектами в освітній сфері має свої особливості, пов'язані зі специфікою освітнього процесу, взаємодією зі студентами, педагогічним персоналом та іншими учасниками. Ось деякі важливі аспекти проектної діяльності в освітній сфері:

- Визначення мети та об'єктів проекту: перед початком проекту необхідно чітко сформулювати його мету та об'єкти. Наприклад, створення нового навчального курсу, впровадження інноваційних методик навчання або розвиток освітньої платформи.

- Залучення команд, при чому кожен член команди повинен мати чіткі обов'язки та розуміти свою роль у проекті.

- Планування та графік робіт, що потребує розробки детального плану проекту, в якому будуть визначені етапи робіт, терміни виконання завдань та відповідні особи.

- Комунікація та співпраця, що потребує використання таких засобів спілкування, такі як електронна пошта, онлайн-конференції, спільні робочі зони тощо. Слід налагодити співпрацю та обмін ідеями між учасниками проекту.

- Оцінка результатів та зворотній зв'язок, щоб переконатися, що проектна команда досягає своїх цілей та об'єктів. Слід забезпечити можливість підтримувати зворотний зв'язок з учасниками проекту, включаючи студентів, викладачів та інших зацікавлених сторінок, та аналізувати цю інформацію для покращення майбутніх проектів.

- Управління змінами: В освітній сфері зміни можуть виникати через зміну навчальних програм, технологій або запитів здобувачів. Потребує розробки план дій для адаптації проекту до нових умов.

- Специфіка ризиків, які можуть виникнути в освітній сфері, такі як зміна графіка навчання, проблеми з доступом до ресурсів або внутрішньої зацікавленості студентів. Доцільно розробити план мінімізації ризиків і стратегії їх управління.

- Врахування індивідуальних потреб: Управління проектами в освітній сфері також вимагає врахування індивідуальних потреб учасників проекту.

Освітні проекти є важливим інструментом для розвитку людського потенціалу та забезпечення якісної освіти. Використання принципів управління проектами допомагає підвищити ефективність та досягти успіху в освітній сфері.

Застосування методів та принципів управління проектами в освітній сфері допомагає покращити планування та організацію

освітніх процесів, забезпечити якість навчання та досягнення поставлених освітніх цілей.

Список використаних джерел:

1. Оберемок І. І. Методи та засоби проєктно-орієнтованого управління у вищих навчальних закладах : автореф. дис. канд. техн. наук: 05.13.22; Київський національний університет будівництва і архітектури. Київ, 2004. 20 с.
2. Чернов С. К. Управління проєктами : навч. посіб. Миколаїв : НУК, 2010. 354 с.
3. Управління проєктами сталого розвитку [Текст]: монографія / Наталія Володимирівна Павліха. – Луцьк : Вежа-Друк, 2022. – 254 с.
4. Безпека сталого розвитку регіонів та територіальних громад України на засадах інклюзивного зростання [Текст] : монографія / Наталія Володимирівна Павліха, Ірина Олександрівна Цимбалюк, Наталія Леонідівна Хомюк, Максим Володимирович Войчук, Анастасія Юріївна Савчук, Владислав Вікторович Коломечук, Сергій Миколайович Цимбалюк. Луцьк : Вежа-Друк. 2022. 514с.
5. Долиняк Ю. О., Павліха Н. В., Цимбалюк І. О. Ринок освітніх послуг в умовах європейської інтеграції: ретроспективний аналіз і напрями розвитку [Текст]: монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 232с.
6. Павліха Н. В., Цимбалюк І. О., Долиняк Ю. О. Особливості розвитку регіональних ринків освітніх послуг в Україні. *Економіка та Суспільство*. 2018. № 15.
7. Мокій А., Павліха Н., Дацко О., Гуменюк А. Соціальна безпека територіальних громад у контексті регіональної політики України. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2018 випуск 6 (134) С. 42-50.
8. Павліха Н., Тоцька О. Стратегічні напрями модернізації системи управління вищою освітою в Україні. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки*. 2019. № 4. С. 33–41.
9. Павліха Н., Шульга С. Міжнародна грантова діяльність у контексті реформи децентралізації в Україні. № 3 (14) (2022): Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. С. 310-319.
10. Polinkevych O., Pavlikha N., Voichuk M. (2022). Quality management of the education in higher education institutions of Ukraine on the principles of business socially responsibility. *National Interest*, 2(7), 30–40.